

EM HẠNH PHÚC QUÁ

Lê Thanh Tòng

Đọc dòng chữ trên hầu hết mọi người đều nghĩ đó là câu nói của người vợ với chồng hay của người em với anh chị, nhưng đó là câu nói của Lê em gái tôi với tôi, khi Lê nằm trên tử sàng. Vài tháng trước đó Cương, chồng của Lê cũng là bạn học cùng khóa công chánh được phát hiện ung thư phổi giai đoạn cuối. Lê mỗi ngày thường xuyên ở cạnh chăm sóc Cương tại bệnh viện.

Bốn mươi năm trước, Cương và tôi cùng học ở Công Chánh và ra trường một lượt. Cương tính tình trầm lặng, siêng học, ít nói nên được bạn bè ai cũng thương. Trong những năm cuối cùng ở Công Chánh tôi và Cương gần gũi nhau hơn vì có những lúc để làm cho kịp đồ án cầu đường tôi thường hay ghé nhà Cương thức làm bài suốt đêm.

Hồi còn tiểu học tôi và Lê đi học từ nhà Tôn Đản quận 4 sang trường tiểu học kế rạp hát Đại Nam đường Trần Hưng Đạo. Lúc đó tôi khoảng mười tuổi còn Lê nhỏ hơn tôi ba tuổi. Ba tôi là một tư chức nghèo có mười con, cảnh gia đình luôn luôn quần bách, nên buổi sáng hai anh em đi học đường xa không ăn sáng là chuyện bình thường, vài năm sau khi tôi đậu vào trường Petrus Ký, gia đình cố gắng mua cho tôi một xe đạp cũ. Với chiếc xe đạp cà tàng đó, sau giờ học ở trường trung học tôi hồi hả đạp xe về trường tiểu học cạnh rạp hát Đại Nam để đón em gái cùng về. Do đó tôi và Lê rất gần gũi nhau.

Thời gian trôi qua Lê đậu vào trường Gia Long và trong một lần tổ chức ngày lễ Hai Bà Trưng, thời của bà có vấn N.Đ.N, Lê được chọn mặc áo vàng ngôi kiệu.

Cũng trong thời gian này tôi đang học trường Công Chánh. Ba tôi lúc đó bị bệnh nan y không còn đi làm được, gia đình mười hai miệng ăn chỉ nhờ vào tiền dạy thêm hàng tháng của tôi. Lúc đó tôi dạy thêm cho con của một luật sư, vị này có lần làm ứng viên Tổng thống đệ nhị VNCH. Nhà kín cổng cao tường là chuyện dĩ nhiên nhưng điều đáng nói là nhà có nuôi một con chó berger rất ư là hung dữ, mỗi lần tôi đến đều nó nhe nanh gầm gừ, như muốn ăn tươi nuốt sống tôi. Bà chủ nhà chỉ ra lệnh cho con chó bằng tiếng Pháp. Nhiều khi thấy con chó hung dữ với tôi quá thì bà chủ chỉ cần kêu lên “vas” thì con chó im lặng để tôi yên. Hung dữ là như vậy nhưng con chó rất khôn vì mỗi lần tôi về rón rén đi ngang nó, nó chỉ lim dim đôi mắt như không hề thấy tôi.

Năm sau tôi xin dạy giờ tại một trường Công lập ở Bình Dương. Trong thời gian này tôi ngán nhất là thầy Tư Nghiêm vì thỉnh thoảng thầy đến lớp điểm danh bắt tử. Nhiều lúc ngồi học với vị giáo sư đang hăng say giảng bài tại giảng đường trường Công Chánh, vì đã quá 12 giờ mà thầy vẫn thao thao bất tuyệt chưa cho lớp ra về, trong khi đó 2 giờ chiều tôi phải có mặt tại lớp học ở Bình Dương. Lợi dụng lúc thầy quay lên bảng viết vài câu gì đó tôi chuồn ra cửa và biến mất. Buổi tối từ Bình Dương về tôi lại ghé nhà tìm Cương và hỏi thăm phần dạy của Thầy mà tôi thiếu buổi trưa.

Khi tốt nghiệp Công Chánh tôi và Cương đều xin làm việc cho công ty Điện Lực. Cương được làm việc tại Sài Gòn còn tôi được đưa ra Đa Nhim. Lúc đó đồ án Đa Nhim kể như hoàn tất và công việc tôi là buổi sáng kêu tài xế chở tôi đi loanh quanh hồ, chiều về nhà nghe vợ n hú trên các đồi không có bóng người xung quanh. Lúc đó một lá thư từ Đơn Dương về Sài Gòn phải mất bốn hoặc năm ngày, vì vậy muốn biết tin tức gì ở nhà phải viết thư về hỏi thì thư đi thư về sớm lắm phải tới mười ngày hoặc hai tuần. Cũng trong thời gian tôi làm ở Đa Nhim Cương thường xuyên qua nhà thăm mẹ và các em tôi và rồi hai năm sau đó đám cưới diễn ra giữa Lê và Cương.

Được một người là bạn thân nay trở thành em rể điều đó với tôi là niềm vui lớn.

Vài năm sau Cương nhập ngũ đi Thủ Đức và khi mãn khóa được điều về dạy tại Võ Bị Đà Lạt. Hai năm sau Cương được trường gửi sang Mỹ học Master tại Tampa. Ngày 30/04, Cương kẹt tại Mỹ còn Lệ và ba con trai lúc đó đang cuống cuống tìm cách lên tàu rời khỏi Sài Gòn, nhưng một nách ba con thân đàn bà dậm trường Lệ nhiều lần sắp bước lên tàu rồi ngậm ngùi quay trở lại. Thời cuộc đẩy đưa năm 1976 tôi và gia đình được chính phủ Pháp cho hồi hương vì vợ và các con là công dân Pháp. Trước khi về Pháp tôi có làm thủ tục nhận con trai lớn của Lệ là cháu Thụy làm con. Về Pháp chúng tôi ở thành phố nhỏ Montbard cách Paris 300 km. Trong thời gian này tôi thường lên xuống Paris, để tìm kiếm việc làm, con cái gửi cho người quen trông nom. Nhà tôi tìm được việc làm tại một nhà hàng ở Paris do người Việt Nam làm chủ, có nhiều khách hàng Việt Nam lui tới. Buổi tối nọ khi đi làm về bà vợ hờ nói với tôi “ anh ơi may quá có người bằng lòng giúp mình. Hôm nay đi làm có một người Việt Nam hỏi sao cô buồn vậy, em nói chồng em lâu nay không kiếm được việc làm, ông ấy bảo không sao ngày mai đến tìm tôi, tôi sẽ giúp cho”. Hôm sau đến giờ hẹn tôi quần áo tươm tất complet, cà vạt đến gặp vị khách. Sau một hồi nói chuyện mưa nắng ông ta lên lớp giảng giải cho tôi đại ý nói bằng cấp Việt Nam của anh không xài ở đây được đâu anh phải đi học lại. Tôi nảo nề đón Metro về nhà gặp bà vợ còn thức mở cửa đón tôi miệng tươi cười hỏi “sao anh, sao anh?”.

Biết tôi tìm việc làm không được Cương từ Mỹ viết thư cho tôi địa chỉ của anh Nguyễn Quốc Bảo bạn cùng khóa Công Chánh với tôi và Cương. Lúc đó Bảo đang làm giám đốc một công ty lớn tại Paris, văn phòng nằm cách Dinh Tổng Thống Pháp vài trăm thước. Bảo là người duy nhất trong khóa đã sang Pháp ngay sau khi tốt nghiệp công chánh và đi học lại Grande Ecole tại Paris. Gặp lại tôi Bảo tỏ ra thông cảm và nói: “Tòng ơi ở tại đất Paris này nếu toa không quen biết thì vô cùng khó khăn”. Sau đó Bảo cho gọi viên phụ tá người Pháp vào văn

phòng và dặn dò ông ta: “Ông gọi điện thoại cho công ty X...bảo công ty mượn ông Tòng và cho tôi biết kết quả. Sau khi viên phụ tá rời khỏi phòng Bảo quay lại tôi giải thích công ty X.. này là subcontractor của moa. Moa tin rằng công ty này sẽ mượn toa. Khoảng 15 phút sau viên phụ tá quay trở vào cho biết mọi việc tốt, công ty X..đã bằng lòng mượn tôi và hẹn gặp làm thủ tục nhận việc.

Tuần nào tôi cũng đi xe lửa về Montbard thăm các con lúc đó vẫn còn tạm trú tại đây. Một buổi chiều rảnh rỗi tôi dẫn cháu Thụy lên ngọn đồi sau nhà nhìn những ánh hoàng hôn dữ dội của một ngày sắp tắt. Cháu Thụy hỏi: “bố cháu đang ở Mỹ mà Mỹ là ở đâu vậy cậu Năm.” tôi chỉ về phía chân trời tây với những tia mặt trời sắp lặn. Cháu Thụy hồn nhiên hỏi tiếp: “còn mẹ con đang ở đâu vậy cậu Năm? Tôi chỉ tay về phía đông nơi chân trời trở thành màu đen kịt. Hình ảnh đóa bé mười tuổi ngồi trên ngọn đồi vắng của nước Pháp xa lạ nghĩ về bố mẹ ở hai phương trời đông tây khiến lòng tôi chùn xuống. Những ngọn lửa rực rỡ của buổi hoàng hôn đã mờ vì cặp mắt tôi lúc đó đã nhòa.

Trong thời gian ở Pháp, tôi có liên lạc với bác sĩ C. người Pháp lúc trước có làm việc tại Việt Nam. Sau khi được sự đồng ý của Cương và Lệ qua thư từ, bác sĩ C. làm giấy bảo lãnh Lệ và hai con trai đang còn kẹt tại Việt Nam sang Pháp. Lúc này Việt Cộng đang khốn đốn vì lệnh cấm vận của Mỹ nên tìm đủ mọi cách để ve vãn các nước phương tây, do đó chỉ vài tháng sau Lệ và hai con bước chân vào nước Pháp để rồi ba tháng sau Lệ và các con cùng đoàn tụ với Cương tại Hoa Kỳ.

Thời gian làm việc tại Pháp đối với tôi cũng có nhiều bất ngờ thú vị. Ngày nhận việc của tôi là còn mười ngày nữa đến Giáng sinh và đây là Giáng sinh đầu tiên của tôi khi xa Việt Nam. Lúc đó công ty của tôi cần gửi một kỹ sư sang Iraq để làm việc với đối tác. Tôi được chỉ định đi Iraq khi chỉ còn năm ngày là đến Giáng sinh. Đến Iraq viên kỹ sư lẽ ra cùng tôi đi đến địa điểm công trình cách thành phố Bagdad 300 km nhưng viên kỹ sư này từ chối vì lý do gần tới Giáng sinh nên

anh ta không chịu xa nhà. Do đó tôi nằm lỳ tại khách sạn trong suốt thời gian từ Giáng sinh đến tết tây.

Sau thời gian gần hai năm tại Pháp cuối cùng tôi định cư tại Mỹ cùng tiểu bang Florida với Cương. Đó là năm 1978. Cương và Lệ có việc làm ổn định cho đến khi về hưu, ba con trai lần lượt tốt nghiệp đại học và ở quanh quần cùng thành phố với bố mẹ. Trước đây vài tháng, trong một lần xét nghiệm định kỳ, bác sĩ tìm thấy một vài dấu vết lạ nơi phổi của Cương. Làm biopsy mới biết Cương bị ung thư phổi và đã lan ra nhiều nơi. Cương suốt đời không hề hút thuốc lá, không uống rượu và không hề đam mê bất cứ thứ gì trong tử đồ trường. Vì vị trí của ung thư bác sĩ không thể giải phẫu nên chọn biện pháp hóa trị với liều lượng cao. Cương chịu đựng hậu quả khủng khiếp của hóa trị nhưng vẫn can đảm chịu đựng mặc dù tóc đã rụng hết và vẫn tươi cười mỗi lần tiếp đón tôi. Hình ảnh của Lệ nhỏ thó, hàng ngày đẩy Cương ngồi trên xe lăn đi quanh bệnh viện từ các phòng xét nghiệm đến các phòng bác sĩ, trở thành quen thuộc với các bác sĩ và y tá. Sau hai tháng điều trị, Cương có vài dấu hiệu thuyên giảm nên bác sĩ cho Cương về nhà tiếp tục hóa trị, Lệ lúc này có những dấu hiệu đau đớn mà trong thời gian chăm sóc chồng đã không có thời gian để nghĩ tới. Để Cương ở nhà cho con dâu tạm trông nom, Lệ một mình lái xe đến bệnh viện để xét nghiệm. Sau hai ngày Lệ nằm tại bệnh viện, tin dữ đưa tới: bác sĩ muốn gặp gia đình để thông báo kết quả, lúc này Lệ vẫn còn mê man sau các cuộc xét nghiệm. Tôi tức tốc lái xe từ thành phố tôi ở đến bệnh viện của Cương đường đi mất 4 giờ. Khi đến bệnh viện tôi đến thẳng phòng bác sĩ thì thấy Cương ngồi trên xe lăn đang được cháu Thụy đẩy ra khỏi phòng bác sĩ. Gặp tôi Cương chỉ khóc, lắc đầu và không nói gì. Lúc đó các anh em của tôi cũng đã hay tin và đang có mặt tại bệnh viện. Cô y tá trưởng cho biết cuộc xét nghiệm cho thấy Lệ bị ung thư gan ở giai đoạn cuối và thời gian còn lại chỉ tính bằng tuần. Mặc dù đã chứng kiến thường xuyên cảnh chết chóc vì lý do nghề nghiệp, cô y tá trưởng vẫn không dấu được

cặp mắt đỏ hoe khi nói về bệnh tình của Lệ: người vợ từng chăm sóc chồng bị bệnh ung thư giai đoạn cuối nay biết chính mình cũng bị ung thư giai đoạn cuối cùng.

Trong đêm đó khi về nhà Cương bị trượt té, đầu đập vào sàn nhà và được xe cứu thương chở vào bệnh viện. Tại đây bác sĩ cho biết tình trạng hoàn toàn tuyệt vọng, Cương bị vỡ sọ, xuất huyết não và bác sĩ không thể giải phẫu được do thể chất quá yếu vì hậu quả của hóa trị. Đêm đó Cương ngừng thở và bác sĩ tức tốc để máy thở respirator. Bác sĩ cho biết nếu trong 3 ngày mà Cương không thể tự thở được thì cơ may sống sót kể như không có.

Toàn thể gia đình gồm có các anh em tôi và các con của Lệ họp lại và quyết định phải nói thật về tình trạng của Lệ cho Lệ biết. Sau khi biết mình phải ra đi trong thời gian ngắn, Lệ chỉ im lặng yêu cầu tất cả mọi người rời khỏi phòng để Lệ một mình chấp nhận tin dữ. Nửa giờ sau tôi rón rén quay trở lại và thấy Lệ nằm khóc nức nở. Chờ một lúc lâu khi thấy Lệ bớt khóc tôi đến bên cạnh giường và quỳ xuống, nắm tay Lệ và hai anh em cùng khóc rất lâu. Một lúc lâu sau tôi nói với Lệ: “Em đi trước anh gặp ba má trước rồi vài năm sau hai anh em mình cũng sẽ gặp lại. Em đã thánh thiện đi theo Chúa bao nhiêu năm nay chắc chắn Chúa không bao giờ bỏ em”. Lệ lúc đó nhìn tôi với cặp mắt sáng lạ kỳ: “Em hạnh phúc quá”. Tôi vẫn quỳ gối và nắm tay Lệ chặt hơn, lòng tràn ngập một nỗi buồn rã rời.

Những ngày kế đó tôi và vợ tôi đều vào phòng cấp cứu nơi Cương được đặt nằm nối với ống thở và chằng chịt với các ống dẫn khác. Tôi nắm bàn tay lạnh ngắt của Cương và nói vào tai Cương: “Moa là Tòng đây, toa có nghe moa nói thì bóp bàn tay moa đi.” Bàn tay Cương vẫn không cử động và cặp mắt vẫn nhắm nghiền. Ngày thứ bảy thứ tám qua đi vẫn không có dấu hiệu nơi Cương, và bác sĩ cho biết hy vọng sống của Cương không còn. Sau đó gia đình đều đồng ý cho Lệ biết về tình trạng của Cương, Lệ lúc đó vẫn còn đủ tỉnh táo và sáng suốt để

quyết định: “hôm nay đã chín ngày rồi, thôi để ngày mai đủ mười ngày em kêu bệnh viện rút dây để anh Cương ra đi thanh thản”.

Hôm sau Lệ yêu cầu ngồi xe lăn đưa vào phòng nơi Cương nằm, và yêu cầu ở lại một mình với Cương trong ba mươi phút trước khi bác sĩ rút ống thở của Cương. Hình ảnh người vợ sắp chết nói lời vĩnh biệt với người chồng sắp chết trước mình thật khó có cảnh nào đau lòng hơn.

Đám tang Cương diễn ra sau đó ít hôm, Cương nằm yên nghỉ trong nghĩa trang dưới gốc cây sồi, Lệ lúc này đã yếu và có khi tỉnh khi mê, nên không dự được đám tang của chồng. Bác sĩ cho biết về tình trạng của Lệ vì không còn hy vọng để chữa trị nên đề nghị để Lệ vào hospice để Lệ được sống những ngày cuối đời không bị vật vã nhiều vì đau đớn. Gia đình chúng tôi quyết định đưa Lệ về nhà vì có anh em thay phiên nhau chăm sóc. Buổi chiều sau giờ làm việc, tôi đến thăm Lệ và anh em trò chuyện nhắc lại những kỷ niệm ấu thơ, thời gian tiểu học, quãng đời nữ sinh Gia Long, theo Cương sống tại Đà Lạt, qua Pháp vài tháng rồi cuối cùng định cư qua Mỹ. Nhiều lúc trong câu chuyện, Lệ mệt là ngủ thiếp lúc đó tôi mới rón rén bước ra khỏi phòng.

Lúc này Bảo đang định cư tại Washington D.C biết tình trạng của Lệ nên điện thoại an ủi tôi thường xuyên. Bảo còn nặng lòng tới mức đề nghị đặt toa thuốc đông y để chữa trị bệnh Lệ. Tôi cho Bảo biết bác sĩ Mỹ đã tuyệt vọng về tình trạng của Lệ. Giọng Bảo sang sảng bên kia đầu dây: “Tòng ơi moa đề nghị với toa còn nước thì còn tát.” Câu còn nước còn tát của Bảo như bùng dậy trong tôi ngọn lửa hi vọng. Tôi nhờ Bảo đặt thuốc và gọi gấp đến Lệ. Hai hôm sau nhận được thuốc tôi cảm động vô cùng. Ba mươi hai năm trước Bảo đã giúp tôi có việc làm khi tôi đặt chân đến kinh đô ánh sáng, ba mươi hai năm sau Bảo lại sốt sắng tìm cách cứu em gái tôi và từ chối khi tôi đề nghị trả lại chi phí. Tình cảm của Bảo thật cao cả.

Mỗi buổi sáng khi đến thăm Lệ tôi đều cầu mong thấy Lệ còn được sống, nhưng thỉnh thoảng thấy Lệ quần quai vì những cơn

đau tôi lại không muốn em tôi kéo dài sự đau khổ này. Cũng có lúc tôi ngồi cạnh giường, Lệ lại là người đưa bàn tay gầy gò vuốt nhẹ má tôi và an ủi tôi: “Anh năm đừng buồn”. Người sắp ra đi lại an ủi người ở lại!

Một đêm nọ, hai giờ sáng điện thoại reo, đưa em gái cho biết Lệ đã ra đi. Tôi đến nhà em gái, lúc đó các anh em đã đến đầy đủ, nhân viên hospice cũng thông báo nhà quản đem xe tới đưa Lệ đi. Ba giờ đêm, Lệ được chở về nhà quản, tôi đứng nhìn lần cuối chiếc xe mang Lệ đi trong bóng tối. Trên đường lái xe về nhà nhìn những vì sao trong đêm lòng tôi vui buồn lẫn lộn, vui vì từ nay Lệ không còn đau đớn, buồn vì cảnh đời tử biệt sanh ly.

Ba tháng sau ngày Lệ ra đi trong buổi sáng làm việc tôi nhận được tin sét đánh: cháu Thụy con trai lớn của Lệ, đứa bé đã theo tôi qua Pháp mấy mươi năm trước vừa chết sáng nay trong một tai nạn xe hơi. Như vậy chỉ trong vòng một năm tôi đến nhà quản ba lần để tiễn đưa ba người trong một gia đình, đến nỗi nhân viên nhà quản đều nhớ mặt; ba lần trong một năm đi theo quan tài vào thánh đường làm lễ đến nỗi cha xứ nhớ mặt; ba lần đi đến nghĩa trang dự lễ hạ huyệt đến nỗi phu mộ còn nhớ mặt.

Chỉ trong vòng một năm, khung cỏ xanh dưới gốc cây sồi giờ đây đang ôm ấp hình hài ba người của một gia đình. Cương nằm bên trái, Lệ nằm kế và cháu Thụy nằm bên phải. Người phu mộ đã đắp xong những mảng cỏ xanh trên ba phần mộ. Nghĩa trang chỉ chít những mộ bia..., phía xa tượng Chúa Cứu Thế dang đôi tay hiền lành, như người chẵn đàn chiên đang gặm cỏ non trên mảnh đất khô cằn. Qua tiếng gió thổi rì rào và những tiếng xào xạc của những cây sồi tôi nghe rõ đâu đây giọng nói trong trẻo của Lệ: “Em hạnh phúc quá”.

Lê Thanh Tòng